

Teksten van de Powerpoint presentatie door John van Tilborg, directeur INLIA, tijdens de Beraadsgad Vluclhtelingen RvKN, Bergkerk Amersfoort, 7 nov 2015

BBB+

Juridisch kader

- 17 januari 2013, klacht ingediend bij ECSR door PKN/CEC over het onthouden van voorzieningen aan ongedocumenteerde vreemdelingen
- 1 Juli 2014, oordeel ECSR waarin Nederland wordt opgeroepen in het kader van het Europees Sociaal Handvest (ESH) een voorziening te treffen voor dakloze vreemdelingen
- 17 december 2014, uitspraak CRvB: centrumgemeenten dienen BBB te bieden aan dakloze vreemdelingen tot twee maanden na resolutie Comité van Ministers van de Raad van Europa van 15 april 2015
- 23 december 2014, uitspraak Rechtbank Utrecht: de staatssecretaris mag de volgende voorwaarden niet stellen aan de BBB :
 - Vrijheidbeperkende maatregelen
 - Verplichting om mee te werken aan terugkeer
- 16 januari 2015, uitspraak Rechtbank Breda en 22 Januari 2015, uitspraak Rechtbank Arnhem: Er moet door gemeenten worden onderzocht of de geboden BBB voorzieningen voldoende zijn afgestemd op de persoonlijke situatie van betrokkene. Bij psychische problemen zijn alleen BBB-voorzieningen niet voldoende

Op 16 maart 2015 opening van BBB+ Groningen in het voormalig Formule 1 hotel

Uitgangspunt

De straat is nooit onderdeel van de oplossing, maar altijd onderdeel van het probleem

Aanmelding

Bij aanmelding wordt getoetst:

- Is er een voorliggende voorziening
- Is de persoon in het bezit van een V-nummer
- Welke centrumgemeente is verantwoordelijk

Na toetsing ontvangst op BBB+ locatie

Nieuwe gasten krijgen een uitvoerig intake gesprek, een rondleiding en . . . een schoonmaakrooster !

In vrijheid gebonden

Iedereen mag gaan waar hij of zij wil, wel werken we samen aan een realistisch perspectief

BBB+ geen eindstation:

hetzij duurzame hervestiging, hetzij verblijfsvergunning in Nederland

Dit proberen we samen met hen te bereiken door middel van:

- Lessen & cursussen
- Maatschappelijk spreekuur
- Juridisch spreekuur
- Perspectief-gesprekken en -activiteiten
- Contacten met ambassades

ID vaststellingen

- 16 ambassade bezoeken
- 13 personen hebben identiteitsdocumenten verkregen
- 2 personen zijn nog in afwachting
- 1 persoon geen documenten i.v.m. veiligheid

184 personen in BBB+

waarvan 110 centraal en 74 decentraal

Uitstroom

Reden	Grond	Aantal personen
Verblijfsvergunning/artikel 64		7
Terugkeer/overdracht		5
	<ul style="list-style-type: none">• Overdracht België• Terugkeer Oekraïne• Terugkeer Guinee	
Opnieuw opvang COA		23
	<ul style="list-style-type: none">• Hoger beroep gewonnen• Beroep gewonnen• Vovo toegewezen• VA gezonden• Vertrekmentoratoria	
MOB		14

Overige uitstroom

- Er zijn 16 personen uitgestroomd naar andere gemeenten
- Hiervan zijn er 6 uitgestroomd binnen 1 dag
- De uitstroom naar andere gemeenten is gemiddeld 7 dagen

Berichten uit de 'bed, bad, brood'-opvang in Groningen, maatschappelijk werker Izre Kuiper doet verslag.

Injectiespuiten en een tang mee

Vrolijk gekwetter komt me tegemoet, terwijl ik door de 'vrouwengang' loop. Aan deze gang in het voormalige Formule 1 hotel in Groningen, hebben we alleen vrouwenkamers gegeven. Wel zo prettig om onder elkaar te zijn, ook al omdat ze douches en toiletten moeten delen. Het gekwetter klinkt steeds luider; op een kamer aan het eind van de gang zitten drie Somalische dames gezellig thee te drinken. En te kletsen dus. Ze horen het eerste klopje op de deur nauwelijks.

Wat fijn moet het zijn om ver weg van huis je eigen taal te kunnen spreken. Om veilig te zijn en gewoon lekker te kletsen. Een van de dames, Farah, kwam bij ons vanuit het ziekenhuis in Stadskanaal. Haar knie moest compleet vervangen worden; ze heeft nu een prothese. Farah was pardoes uit het ziekenhuis ontslagen; het was medisch gezien niet langer nodig haar daar te houden.

En dus droeg het ziekenhuis haar over aan "thuiszorginstelling INLIA". Zo stond het op het ontslagformulier toen we haar ophaalden. Thuiszorginstelling INLIA. Dat zijn we toch echt niet. Tot onze stomme verbazing kregen we injectiespuiten en een tang in handen gedrukt. „Die spuiten, die moet mevrouw nog een paar weken hebben.“ En die tang? „De hechtingen moeten nog uit haar knie.“ Dat moesten wij of zij dan zelf maar even doen.

Dat "doe-het-zelven" leek ons niet zo'n goed plan. We zijn immers echt geen thuiszorginstelling. Gelukkig hebben we bij INLIA een huisarts die ook de patiënten in de opvang 'erbij neemt'. Zo zijn de hechtingen inmiddels veilig verwijderd. En kan Farah steeds beter lopen.

Wanneer de deur dan toch opengaat verwelkomt ze me lachend. Ze grijpt mijn handen, biedt me thee aan. Ik zie drie vrolijke gezichten. Wat er net werd gezegd verstond ik niet, maar de hartelijke blikken zeggen me genoeg.

Berichten uit de 'bed, bad, brood'-opvang in Groningen, maatschappelijk werkster Izre Kuiper doet verslag.

“Zonder behandeling gaat ze de dood tegemoet – maar niet binnen de gestelde termijn.”

Ze lijkt al bejaard. Een lief oud vrouwtje. Lief is ze, altijd dankbaar en vrolijk bovendien. Maar oud is ze niet: Anna, uit Armenië, is pas 48 jaar. Ze lijkt zoveel ouder omdat ze zwaar ziek is. Door een chronische ontsteking heeft Anna levercirrose gekregen. Haar levercellen worden omgezet in littekenweefsel, waardoor de lever steeds minder kan functioneren. Dat proces is onomkeerbaar.

Anna gaat dood zonder levertransplantatie. Dat staat vast. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) bestrijdt het ook niet. In Armenië kan ze geen transplantatie krijgen. Ook dat staat vast en wordt niet bestreden door de IND. 'Kat in het bakkie' zou je denken: deze vrouw wordt niet teruggestuurd. Ze krijgt natuurlijk een verblijfsvergunning op medische gronden. Ze staat al op de wachtlijst voor een transplantatie. Haar leven zal worden gered. Toch? Daar hoeft toch niemand over na te denken?

Fout. Anna wordt wel teruggestuurd, als het aan de IND ligt. Het is namelijk niet bewezen dat Anna zonder behandeling binnen drie maanden doodgaat. En dat is nu eenmaal de termijn die de IND hanteert. Niet binnen drie maanden dood? Dan geen medische noodzaak.

Ik sta tegenover haar. Ik heb vaker over dit soort IND-besluiten gehoord en gelezen. Maar ik heb nog nooit oog in oog gestaan met iemand die het betref. Iemand die feitelijk per ambtelijke brief haar doodvonnis heeft gekregen. Een lief oud vrouwtje. Ze kan nog geen tien meter lopen, zo ziek is ze. Ze glimlacht naar me. Wie schrijft zo'n besluit op? Wie tikt die woorden, die zinnen? Hoe doe je dat? Ik weet het antwoord niet. Ik weet alleen dat wij ons best zullen doen haar te helpen het doodvonnis te keren. Ik glimlach terug en hoop dat het lukt.

Berichten uit de 'bed, bad, brood'-opvang in Groningen, maatschappelijk werkster Izre Kuiper doet verslag.

"Het lijkt me veel enger dat een gevaarlijk iemand op straat leeft."

Het is de ochtend na mijn mei-vakantie. Ik hoef nog niet aan het werk, dat is vanmiddag pas, maar kijk alvast even op mijn mail. Wat ik lees, beëindigt mijn vakantie acuut. De dag tevoren is een man afgeleverd bij de opvang, die volgens het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) agressief en zeer gevaarlijk is. Vanwege dat gevaar betaalt het COA voor extra beveiliging. Ik vervuil mijn ochtendjas voor geschikte werkkleding en vertrek naar de opvang in het voormalige Formule 1.

Van mijn collega's hoor ik het verhaal van het COA: de man heeft een verbod voor alle COA-centra. Hij kan zelfs niet naar de opvang voor risico-gevallen, omdat hij daar eerder brand heeft gesticht. Hij heeft in het verleden iemand neergestoken, heeft daar anderhalf jaar voor in de gevangenis gezeten, en zou nu hebben bedreigd kinderen de keel door te snijden. Hij is door een speciale politie-eenheid van 8 agenten ontruimd. En dus naar ons gebracht.

Gelukkig is de nacht zonder incident verlopen. Ik neem maar eens contact op met het COA. Hooft de man niet gewoon in hun locatie in Ter Apel? "Nee, u kunt hem beslist niet hier brengen. Dat is extreem gevaarlijk, ook voor uw medewerkers", luidt de reactie. Ik wil de papieren zien; heeft de man inderdaad een verbod voor alle COA-voorzieningen? En is hij – zoals wordt beweerd – daadwerkelijk uitgeprocedeerd? Ik krijg de belofte dat alle stukken worden toegestuurd.

Tot mijn verbazing hoor ik even later dat de man zich de volgende dag wel moet melden in Ter Apel. Daar zal hem worden verteld dat zijn asielaanvraag is afgewezen, horen we. Er gaan twee collega's met hem mee. Bij de poort vertelteen IND'er – geflankeerd door 4 agenten en 2 beveiligers – het slechte nieuws. De man gaat rustig mee terug. Hij kan blijven, zolang hij zich goed gedraagt.

Iemand vraagt me die week of ik het niet eng vind zo iemand in de opvang te hebben. Ik antwoord dat ieder mens recht heeft op opvang. En dat het me veel enger lijkt dat een gevaarlijk iemand op straat leeft. De documenten van het COA waaruit alles zou blijken? Die moet ik nog steeds krijgen. De man is ondertussen een prima gast, die gezellig kletst met medebewoners en veel in zijn moestuintje werkt.

Berichten uit de 'bed, bad, brood'-opvang in Groningen, maatschappelijk werkster Izre Kuiper doet verslag.

"Eindeloos gekke bekken trekken voor het raam"

Hij zit diep gebogen over het vogelhuisje, zoetjes te schilderen. Het huisje krijgt vrolijke kleurtjes, nu maar hopen dat de vogels daar een beetje van houden. Robin Zaya is 25 jaar, maar geestelijk nog een kind. Hij is hier met zijn ouders, ze komen uit Toeva, een Russische republiek. Vader is chronisch ziek en Robin is verstandelijk beperkt.

Een boom van vent is het, maar mentaal is hij hooguit 7 jaar. In het begin dat hij hier zat, keek hij een beetje de kat uit de boom, maar inmiddels voelt Robin zich aardig thuis. Hij komt steeds meer los. En zoals iedere ouder weet, kunnen 7-jarigen ook behoorlijk irritant zijn. Een drankje ingeschonken krijgen is natuurlijk leuker dan zelf drinken pakken – aandacht! -en dus vraagt Robin tientallen keren perdagom een kopje thee. Of staat hij eindeloos gekke bekken te trekken voor het raam.

Het is mooi om te zien hoe de andere gasten daar mee om gaan; ze behandelen hem ook als een 7-jarige. Ze geven hem aandacht, glimlachen om zijn capriolen en corrigeren als het nodig is. Robin wil met alles helpen. Loopt er iemand met glazen en servies te sjouwen, dan wil Robin meedoen. Maar het is geen goed idee hem breekbare spullen te laten dragen. Dus zegt iemand dan bijvoorbeeld 'help jij maar even met de handdoeken'.

Toen de familie nog in het AZC zat, is Robin een keer urenlang vermist geweest. Er is een AMBER-alert uit gegaan, dat is het landelijke alarmeringssysteem dat de politie inzet als een kind ernstig gevaar loopt. Hij is toen snel gevonden. Enkele maanden daarna werd het gezin uit het AZC gezet; negatieve beslissing, geen recht meer op voorzieningen. Ik blijf dat gek vinden: eerst een AMBER-alert, en daarna het hele gezin op straat zetten. Zonder onderdak, zonder medicijnen voor de vader, zonder geld voor eten, zonder wat dan ook. Ik kan het niet rijmen.

Ze zitten nu ruim vier maanden bij ons. Voor het bonte palet van gasten dat we hebben hoort Robin erbij. Als het kind dat hij is. Dat is fijn om te zien. Het doet zijn ouders goed. Het vogelhuisje hangt intussen vrolijk op zijn kamer. Hij is klaar om wat nieuws te knutselen.

Berichten uit de 'bed, bad, brood'-opvang in Groningen, maatschappelijk werkster Izre Kuiper doet verslag.

"Politie aan de balie; ik kan zien dat de agente aangeslagen is."

Een politieagente aan onze balie, dat gebeurt ons niet vaak. En deze komt zelfs een vluchteling brengen. Op 12 maart rijdt een politiewagen voor, op de achterbank een man uit Sierra Leone. De agente komt naar boven, ze hoopt de man bij ons onder te kunnen brengen.

De man is uit het AZC Musselkanaal gezet; geen recht meer op opvang. De agente die nu in de spreekkamer van INLIA voor me staat, moest hem – zoals dat heet –ontruimen. Ze doet haar werk. Maar ik kan zien dat ze aangeslagen is. Ze wilde ze man niet op straat achterlaten. Hij verkeert in deerniswekkende toestand.

De man uit Sierra Leone heeft geen controle meer over zijn plas en over zijn darmen. Hij is bij een explosie in het kruis geraakt. Zijn geslachtsdeel werd daarbij verwoest. De urine loopt nu via het darmkanaal. Hij verbruikt tientallen luiers per dag omdat hij continu urine en ontlasting verliest. In het AZC kreeg hij parfum om de geur daarvan te verdrijven.

De agente heeft overlegd met de officier van justitie. Ze hopen dat de man terecht kan in de 'bed, bad, brood'-opvang. Hij komt daar inderdaad voor in aanmerking. Al moeten we speciale voorzieningen treffen. Want deze man kan geen douche of toilet met anderen delen, zoals iedereen dat moet in de opvang in het voormalige Formule 1-hotel. Hij kan geeneens een kamer delen. Dat is niet te doen. Noch voor hemzelf, noch voor degene die de kamer zou moeten delen.

We vinden een kamer voor hem. De agente kan gerust zijn; er wordt naar hem omgekeken. Er is zelfs inmiddels een afspraak bij het UMCG om te kijken of de man een stoma kan krijgen. Dan kan hij zijn leven mogelijk weer oppakken.

Berichten uit de 'bed, bad, brood'-opvang in Groningen, maatschappelijk werkster Izre Kuiper doet verslag.

"De stemmen zeggen haar dat ze in het water moet liggen."

Ze waren bang te worden vermoord, haar moeder en zij. Samen zijn ze gevlucht. Uit Niger. Haar moeder is overleden, dat weet ik. Hoe, dat weet ik niet. Adumma praat er niet over. Tweeëntwintig is ze, en zes jaar in Nederland. Zes jaar zonder dood en verderf, zou je denken. Maar dat is niet zo. Want Adumma ziet voortdurend dode mensen.

Als ze op straat loopt, ziet ze kinderen rondwaren zonder armen. Ze ziet kinderen zonder ledematen op straat liggen. Bebloede gezichten. Haar moeder, dood. Overal. En dan hoort ze stemmen. De nachten zijn nog erger.

Adummazit sinds 23 maart bij ons in de opvang. Het is april als we een behandelaar voor haar hebben en ze nieuwe medicatie aan het proberen is. Het juiste evenwicht is nog niet gevonden, ze heeft nog steeds heel veel last van wanen en stemmen. Ik zie het gebeuren. We zitten samen in de spreekkamer en Adumma begint steeds erger te trillen. Ze duikt ineen, alle spieren aangespannen.

"De stemmen zeggen dat ik in het water moet liggen." De stemmen bevelen haar. Ze moet luisteren. Ik loop haar achterna als ze de spreekkamer uitloopt, en wegloupt van de opvang. Ze loopt recht op het water af. Maar ik mag niet dichterbij komen. Dat heeft ze al geroepen. Ik weet niet hoe lang we daar staan. Zij aan de waterkant, ik op een afstandje. Paraat, de hulpdiensten aan de telefoon.

Langzaam zie ik haar rug rechter worden, het beven minderen. Uiteindelijk keert ze zich van het water af. Ik haal opgelucht adem. Dat is inmiddels maanden geleden. Het gaat nu veel beter met Adumma. De medicatie is goed aangeslagen. Ze is veel helderder. En wanneer ze een terugval heeft, is die lang niet meer zo erg als voorheen. Er zijn nu hele dagen dat Adumma niet overal dood en verderf ziet.

